

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ

ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಬಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.

Abstract:

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದ್ದರೂ ನಾಟಕವೆಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದ್ದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಹದಿನೇಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರತ್ನವಾಳಿ ನಾಟಕವನ್ನು ಸಿಂಗರಾಯ ಮಿತ್ರಾವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ ನಾಟಕವೇ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ನಾಟಕವೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮಾದರಿಯ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ನಮಗೆ ಬಂದದ್ದೇ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಆಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲರು ತಮ್ಮ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇತರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳ ರಂಗಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ತಮಗಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಇವು ದೇಶೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ನಾಟಕ, ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಡಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನಾಟಕಗಳ ಅನುವಾದ, ರೂಪಾಂತರಗಳು ನಡೆದವು.

Keywords: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ನಾಟಕ ಅನುವಾದ, ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್ ನಾಟಕ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನತೆಯುಳ್ಳ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನಂತಹ ಮಹಾನ್ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಂಪನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾವ್ಯವೆಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದ. ಅಂದರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇರುವ ಸುದೀರ್ಘ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಮೊದಲ ಮಹಾಕಾವ್ಯವೇ ಪಂಪನ ಭಾರತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ನಾಡು ನುಡಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಸಹ ಕನ್ನಡದ ಆದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮೃದ್ಧ ಇತಿಹಾಸ ಇರುವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಕುವೆಂಪುರಂತಹ ಮಹಾಕವಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಸಹ ಇದರ ಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವಾರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ಕೃತಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಹಲವೊಮ್ಮೆ ಯುರೋಪಿಯನ್, ರಷ್ಯನ್, ಸ್ವಾನ್‌ನಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ

Please cite this article as: ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ, ಬಿ. (2023). ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ನೋವೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 2(5), 86-94.

ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಹೀಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವು ದ್ವಿತೀಯ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳ ಸತ್ವದಿಂದ ಮೂಲಭಾಷೆಯಷ್ಟೇ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ರಷ್ಯನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಜರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯ ಅದೇಷ್ಟೋ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಸಂಗತ ಕೃತಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಥದ ತಾತ್ವಿಕತೆಯು ಬಹುತೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ಕಾಫ್ಕಾ, ಕಾಮು, ವಿಕ್ಟರ್ ಹ್ಯೂಗೋ ಅಲ್ಲದೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಟಕಗಳು ಆ ಮೂಲದಿಂದಲೇ ಬಂದವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬಹುತೇಕ ಕನ್ನಡದ ನವ್ಯ ಮತ್ತು ನವೋತ್ತರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಬಗೆಯ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಬಂದದ್ದೇ ಅನುವಾದದಿಂದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳೆ ಹುಲುಸಾಗಿದೆ. ಅದು ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನವೋದಯವನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡದ ಗದ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ನವ್ಯವು ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿತು. ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು, ಆಧುನಿಕ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಆಧುನಿಕ ಮನುಷ್ಯನ ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ, ರೂಪಕ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿಂದ ರೂಪಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದಂತಹ ಭಾಷೆಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ವಿಲಕ್ಷಣತೆಯನ್ನು ಈ ಪಂಥವು ತಂದು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ಸಾತ್ರೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದವು.

1680ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯ ಒಡೆಯರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥಾನಕವಿ ಸಿಂಗರಾಯನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಮಿತ್ರಾವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ಕನ್ನಡದ

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ನಾಟಕವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರಾವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಮಿತ್ರಾವಿಂದ ಗೋವಿಂದವು ಶ್ರೀ ಹರ್ಷನಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ರತ್ನಾವಳಿ ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ. ಇದು ಅನುವಾದವಾದರೂ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಯಂತೆ ನಾಟಕಕಾರನು ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ರೂಪಾಂತರವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಶೂದ್ರಕನ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ ನಾಟಕವು ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಕಥಾವಸ್ತುವು ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಂದಿನ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ, ದೇವದಾಸಿಯೊಬ್ಬಳು ನೃತ್ಯ ಕಲಾವಿದೆಯಾಗಿ ಕುಲೀನ ಮನೆತನದ ಪುರುಷರೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರೇಮದ ಕತೆಯನ್ನುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 80ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರು ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ ಎಂಬುದರ ಬದಲಾಗಿ ಉತ್ಸವ್ ಎಂದು ಬಾಲಿವುಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿನೆಮಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ನಾಟಕವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ 10ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೇ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರವು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವು ಆಧುನಿಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೊಸ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು.

1820 ರಿಂದ 1921 ರ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಅರುಣೋದಯದ ಕಾಲವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನು ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಅವರು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಈಗ ಹೊತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ನಾಗರೀಕತೆ ಐಹಿಕ ಸಾಧನಾ ಸಂಪತ್ತು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಮತ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನವೀನ ಜ್ಞಾನದ ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕ ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡವು ಸಿಕ್ಕಿ ಒಂದು ಹೊಸ ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಹೊಸ ರುಚಿಯನ್ನು ಕಲಿತು ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಭಾಷಾಂತರಗಳು, ಅನುಕರಣಗಳು, ಸ್ವಂತ ಕವಿತೆಗಳು, ಹೊಸ ಕಾವ್ಯರೂಪಗಳು, ಹೊಸ ಛಂದಸ್ಸುಗಳು, ಹೊಸ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯರಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸುಲುಭವಾದ ವ್ಯವಹಾರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.”

ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಅರುಣೋದಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಾಷಾಂತರಗಳು, ಅನುವಾದಗಳು, ರೂಪಾಂತರಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವು. ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರವೇ ಇಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಸಹಜವೂ ಆಗಿದೆಯೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಾರ್ಪಡಾಗುವಾಗ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವು ಬೇಡುವ ನಡುಗಟ್ಟುಗಳು, ಗದ್ಯದ ಲಯಗಳು ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡದಂತಹ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯೊಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾದರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುಸಂಧಾನಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಭಾಷಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ನುಡಿಪಲ್ಲಟಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡವು ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಸಜ್ಜುಗೊಂಡ ನಂತರವೇ ಆಧುನಿಕವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಕೃತಿಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಭಾಷಿಕ ಸಂಕ್ರಮಣದ ನಂತರವೇ ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ, ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳುಗಳಂತಹ ಅಭಿಜಾತ ಕೃತಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಈ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲಾದ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷಿಕ ರೂಪಾಂತರವು ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಕ್ರಿ.ಶ.1820 ರಿಂದ 1850 ರ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಕ್ರೈಸ್ತಮಿಷನರಿಗಳಿಂದ ಗ್ರಂಥರಚನೆಗಳು ಆರಂಭಗೊಂಡವು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ 1851 ರಿಂದ 1880 ರ ವರೆಗಿನ ದೇಶೀ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ಹಳೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ, ಸಂಪಾದನೆ, ಅನುವಾದಗಳಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ 1881 ರಿಂದ 1900ರ ವರೆಗೆ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು.

ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕಾಗಲೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಹೊಸ ಯುವ ಪರಂಪರೆಯೊಂದು ರೂಪುಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಆಗ ತಾನೆ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತೇಜಿತರಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮನೋಭಾವವೊಂದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇಂತಹ ಮನೋಭಾವದಿಂದಾಗಿಯೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಕೃತಿಗಳೊಂದಿಗೆ

ತುಲನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲವೆಂಬ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ವಾದದ ಭಾವನೆಯು ನವೀನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೂ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಾಗಿರದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದಾಗಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲೂ ಬಹುತೇಕ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳೇ ಆಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಲೇಖಕನಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಭಾರತ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುವಾಗಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಾಗಿನಿಂದಲೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೋಧನಾ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದು, ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಶಾಹಿಯು ತನ್ನ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಂಗಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಸಹ ಭಾರತೀಯ ರಂಗಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹವ್ಯಾಸಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಆಸಕ್ತರನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಕಾರಣವಾದಂತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಸಹ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಉದಯದ ಭಾಗವಾಗಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಗೊಂಡು ರಂಗಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಂಡು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆರಂಭಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರರ ಒಡೆಯರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ

ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ಒಥೆಲೋ ನಾಟಕವನ್ನು ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಎನ್ನುವವರಿಂದ ಓದಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶೂರಸೇನ ಚರಿತ್ರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನು ಕನ್ನಡದ ಉಡುಗೆ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೊದಿಕೆ ಹೊದ್ದು ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವುದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಆಗಿರದೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸುವ, ಒಳಗು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕನ್ನಡದಂತಹ ಭಾಷೆಯೊಂದು ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾರಂಪರಿಕತೆಯಿಂದ ಆಧುನಿಕತೆಯತ್ತ ಹೊರಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಾಣಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೆಂದರೆ ಅಳಸಿಂಗಾಚಾರ್ಯರದು. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲದರೂ ಇವರ ಭಾಸನ ಸ್ವಪ್ನ ವಾಸವದತ್ತ ಹಾಗೂ ಪಂಚರಾತ್ರ ನಾಟಕಗಳು ಹೆಸರುಗಳಿಸಿವೆ. ಭಾಸನು ಬರೆದ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆಂದು ಪ್ರಶಂಸೆ ಗಳಿಸಿದ ನಾಟಕ ಸ್ವಪ್ನ ವಾಸವದತ್ತ. ಇವರು ಇದನ್ನು ಮೂಲಕ್ಕೆ ಲೋಪವಾಗದಂತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪಂಚರಾತ್ರ ರೂಪಕವು ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿತು.

ಶ್ರೀ ಹರ್ಷನ ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಮೊದಲಿಗೆ ಇದನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಅನಂತಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಅನುವಾದದ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಶೈಲಿಯು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಮೂಲವನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಶೂದ್ರಕನಿಂದ ರಚಿತವಾದ

ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿರುವ ಮುಖ್ಯ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇದನ್ನು ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಂಜನಗೂಡಿನ ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮೂಲದ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇದು ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ ಉತ್ತಮ ಅನುವಾದವೆನ್ನಬಹುದು.

ಬಹಳಷ್ಟು ಅನುವಾದಗಳು ಸುಮಾರು ಹಿಂದೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಇಂದೂ ಸಹ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅನುವಾದಕರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸ, ಶೂದ್ರಕ, ಭಾಸ, ಭಟ್ಟನಾರಾಯಣ, ಶ್ರೀಹರ್ಷ ಮುಂತಾದವರ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕೆ.ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ವಾಸುದೇವ ಭಟ್ಟ, ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪ, ಗಣಪತಿ ಮೊಳಿಯಾರ್, ಪಂಡಿತ ಕವಲಿ ಮುಂತಾದವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೊಸ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಮೂಲ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಳವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಭಾಷಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆ, ವಿಷಯದ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮೂಲಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಭಂಗವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅನುವಾದಕರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹಲವಾರು ನಾಟಕಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡವು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ನಾಡಿನ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮೂಲದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಲು

ನಾಟಕವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೂಲದ ಪದ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಗದ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ ಗೌಡ ಅವರ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ ನಾಟಕವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೊಂದು ವಿಸ್ತಾರ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ ಗೌಡರು ಬರೆದು, ಭಾಷಾಂತರಕಾರರ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇದರ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ ನಾಟಕವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುವಾಗ ಇವರು ಅಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೂಲದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಘಟನೆಗಳು ಅಸಹಜವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಮೀಳಾರ್ಜುನೀಯದಲ್ಲೂ ಮೂಲವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮತನವನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಗೌಡರು ರಂಗವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅವರಿಂದಾದ ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ನಾಟಕದ ಅನುವಾದ ಕಾವ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ, ಗದ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯವಾಗಿಯೇ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೌಡರು ಹೇಳುವುದು ಹೀಗೆ. ಇಂತಹ ಭಾಷೆಯ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆ ಸಾಮತಿಗೆ ಎಡೆಗೊಡದೆ ಕನ್ನಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶವಿರತಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರದ ನೀರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿಯ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗೆ ತರಲು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಾವಿರ ಮೈಲುಗಳ ನೆಲವನ್ನೂ ಅನೇಕ ಉನ್ನತ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಅಗಾಧ ನದಿಗಳನ್ನೂ ಅಘೋರವಾದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ದಾಟಿಸಿ ಬರುವಂತೆ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಂತಲ್ಲವೇ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗೆ

ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕೆರೆಯೂ ಅದರ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಲಿ, ಕೆರೆಯೇ ಉಳಿಯುವುದೋ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುವುದೋ ಎಪೀರಿಕೆ, ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರ ಪೀಠಿಕೆ, ಪು. 13, ಸ.ರ.ನವಿ ಇದರ ಕುರಿತಾಗಿ ಗೌಡರು ಆಡಿದ ವಿನಯ ನುಡಿಗಳು ಪ್ರತಾಪ ರುದ್ರದೇವ ನಾಮಾಂಕಿತದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಸಿದ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮೀರಿ ನಿಸ್ಸಾರವಾಗಿರಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮೂಲಗ್ರಂಥದ ಮುಖ್ಯ ರಸಭಂಗವನ್ನೆಸಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದಿಸದೇ ಇರಲಾಗದು... ಮಹಾಕವಿಗಳು ಶೃಂಗಾರಾದಿ ನವರಸಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಭಂದೋಬದ್ಧವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ನಾಟಕರೂಪವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸುವರು.... ಆದರೆ ಕವಿ ಹೃದಯವನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಪರಿಗೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ ನಟಕನು ಸಂಗೀತ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆಗೂ ಈಗೂ ಕಾಲ ಹರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಕ್ಕಾಲತಿ ಪಡುವನು... ರೌದ್ರ ಭಯಾನಕ ರಸ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ ನಾಟಕದ ಶಭರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡದೇ ಇರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಗೀತ ಕಚ್ಚೋದ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಿದರೆ ರಸಭಂಗವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಮುಖ್ಯ ರಸಗಳೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವವು. ಅದು ಕಾರಣ ಪಂಡಿತಪಾಮರ ರಂಜನೆಯಾಗುವಂತೆ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಚನದೊಂದಿಗೆ ನಾನಾ ಬಗೆಯಾದ ಸಮಾಸಮ ಪಾದವೃತ್ತಗಳಿಂದಲೂ ರಗಳೆಗಳಿಂದಲೂ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದು.

ಮೂಲನಾಟಕದ ಪಾತ್ರಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಎರಕದಲ್ಲಿ ನವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯಧ್ವಜ, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ, ವೀರಸೇನಾ, ಶೂರಸೇನಾ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರಲ್ಲ. ಅದು ಡಂಕನ್ ದೊರೆಯ ಹಿರಿಮಗ ಮ್ಯಾಲಕಮ್‌ಗೆ

ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರು. ಅವನಿಗೆ ನಾಟಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗುವುದರಿಂದ ಅವನ ಹೆಸರನ್ನೇ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ವೀರಸೇನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಇವರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ್ದರೂ ಉಳಿದಂತೆ ನಾಟಕವನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟಿಲ್ಲದೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತ.ಸು.ಶಾಮರಾಯರು ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ ಗೌಡರ ನಾಟಕದ ಭಾಷಾಂತರದ ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ನಾಟಕದ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಗೌಡರು ಪಡೆದಿರುವ ನಾಟಕದ ಯಶಸ್ಸು ಪರಿಮಿತವಾದದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರಿಗೆ ಕವಿ ಹೃದಯವಿದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೂಲ ಭಾವಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾರದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಗೌಡರ ಕಂದ ವೃತ್ತ ರಗಳೆಗಳದ್ದು ಹಳಗನ್ನಡ ಹೊಸಗನ್ನಡಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಶಿಥಿಲ ಬಂಧ. ತ.ಸು.ಶ.ರವರು ಮುಂದುವರೆದು ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರ ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಹದವಿದೆ. ಅವರ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಲಾಲಿತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ರಂಗಸ್ಥಳಕ್ಕಾಗಿ. ಭಾಷೆ ಪೆಡಸಾದರೆ ಅದನ್ನು ನಟಿಸುವವರು ಯಾರು. ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಯಾರು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಕಾರರಲ್ಲಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನೇ ಮೊದಲಿಗನು. 1885 ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎ. ಆನಂದರಾಯ, ಎಂ.ಎಲ್.ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡ ಮತ್ತು ಎಂ.ಎಸ್.ಪುಟ್ಟಣ್ಣ, ಅದರಂತೆ ಗುಂಡೋ ಕೃಷ್ಣ ಚುರಮುರಿ ಮುಂತಾದವರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲಿಗರು ಎಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಅರುಣೋದಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಎ ಎನ್ ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರ ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಎನ್ನುವ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳ ಕನ್ನಡೀಕರಣವು ಭಾಷಾಂತರಗಳಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಹಾಗೂ ರೂಪಾಂತರಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣ ಎನ್ನಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡೀಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ನಾಟಕಗಳು ಪರಕೀಯವಾಗಬಾರದು, ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳು ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದ ರಾಣಿ ಎಲಿಜಬೆತ್‌ನ ಅವಧಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನನ್ನು ಅಮೋಘವಾಗಿ ಭಾರತೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದಿರುವಂತಿದೆ” ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿದ್ದವು. ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವೇದಿಕೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಪ್ರತಿಭಾಗವು ಗೋಚರಿಸುವಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸ ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ರೂಪಾಂತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಪರಿಚಿತವಾಗಿ ತೋರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ಜನಪ್ರಿಯತೆಯು ಅವರ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಅಕ್ಷರಶಃ ದೃಶ್ಯಕಾವ್ಯಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ಕೃತಿಗಳ ಆರಂಭಿಕ ಅನುವಾದಗಳು ಅಂದರೆ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಅನುಕರಣೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದವುಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯದ ಅನುವಾದಕರಿಗಿಂತ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಆಸಕ್ತರಿಂದ ಬಂದವಾಗಿದ್ದವು. ಈ ನಾಟಕಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ಮೂಲ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಾಂತರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವುಗಳು

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಅನುವಾದಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೇ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರ ಹೆಸರು ಆರಂಭಿಕ ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲ ಲೇಖಕರು ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಅನುವಾದಿಸಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರ ಪ್ರತಿಭೆ ಕೌಶಲಗಳು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಮೀಳಾರ್ಜುನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಎ ಮಿಡ್‌ಸಮರ್ ನೈಟ್ಸ್‌ಡ್ರೀಮ್‌ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಕರು ಮೂಲ ಕತೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ಈ ನಾಟಕವು ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಧಾನವಾದದ್ದು. ಹಾಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದರೂ ಅನುಚಿತವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ಮೂಲಕತೆಯ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೆ ನಾಟಕವನ್ನು ಬಹುತೇಕ ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅಥೆನ್ಸ್‌ನ ರಾಜನಾದ ಥೀಸಿಯಸ್‌ನಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ರಾಜ್ಯದ ರಾಣಿಯಾದ ಇಫಿಜೋಲಿಟಾಳಿಗೂ ನಡೆಯುವ ವಿವಾಹದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೂ ಪ್ರಮಿಳೆಯಗೂ ನಡೆಯುವ ವಿವಾಹ ಪ್ರಕರಣವಾಗಿದೆ. ಗೌಡರು ರತಿಮನ್ಮಥರ ಮೂಲವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು ಅವರ ಪೂರ್ವೋಕ್ತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರ ಪ್ರಮೀಳಾರ್ಜುನಿಯ ನಾಟಕದ ಅನುವಾದ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಥೀಸಿಯಸ್, ಇಫೋವೇಲಿಟಾ ಜೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಿಳೆಯದೇ ಮೇಲುಗೈ. ಈ ಅಭಾಸವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ ಗೌಡರು ಮೈ ಚಳಿ ಬಿಟ್ಟು

ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ಮದುವೆ ನಡೆಯುವುದು ಥೀಸಿಯಸ್‌ನ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಮಿಳೆಯ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ. ಪ್ರಮಿಳಾಜುರ್ನಿಯದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ಪೌರಾಣಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಸೂಚನೆಯಿದೆ. ಕ್ವಿನ್ಸ್, ಸ್ನಗ್, ಬಾಟಮ್, ಪೂಟ್, ಸ್ಟಾರ್‌ವೆಲಿಂಗ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ನಾಟಕವೊಂದನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮಿಳಾಜುರ್ನಿಯದಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಚಾರಿ, ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯ, ನೆನಬಾರದ ನಾಗಪ್ಪ, ಕುಲಾಲ ಕುಂಟಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ದರ್ಜಿ ಸಂತೂರಾಮ್ ವಿಠೋಬಾ ಇವರು ರಾಮವರ್ಮ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಾಟಕೋದ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರಿನ ನಾಟಕಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ರಂಗ ಸಿದ್ಧತೆಗಳ ಬಗೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ ಗೌಡರು ವಿಡಂಬನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮವರ್ಮಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಮಾಯಾಚಾರಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದಾದರೂ ಮನೋಹರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆಗ ತಾನೆ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗಲು ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಆ ನಾಟಕದ ಅಭಾಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂಡಿದ್ದರೇನೋ. ಹಾಸ್ಯದ ಹೊಳೆಯನ್ನೇ ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಚ್.ಕೆ.ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಎನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರ ನಾಟಕಗಳ ಕುರಿತು “ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರು. ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ಹಾಗೂ ಮಿಡ್ಸ್ ಸಮ್ಮರ್ ನೈಟ್ಸ್ ಡ್ರೀಮ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ದೇಸೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲಕಾರಿಯಾದರೂ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಮೂಲನಾಟಕಗಳಿಂದ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಬೇಕಾಯಿತು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ ದೇವ ರಂಗದ

ಮೇಲೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡು ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ನಾಟಕವಾಯಿತು” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಅವರ ಪಾರಸೀಕರು, ಎಸ್.ಜಿ.ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರ ಸಾಕ್ರೆಟಿಸ್‌ನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು, ಅರೇಕಾ ಮತ್ತು ಸೂತ್ರದ ಬೊಂಬೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುವಾದಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಸಾಕ್ರೆಟಿಸ್‌ನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡಿದೆ. ಆರ್ಯಕ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾರ್ವೆ ದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಜನರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಸಮುದ್ರಯಾನ ಜೀವನ, ಆ ಜನದ ಕೌರ್ಯ, ಶೌರ್ಯಗಳು, ಮಾನಾಭಿಮಾನಗಳು ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ನೋರಾ, ಎಲ್ಮರ್ ಮತ್ತು ಇವರ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ಸಂಸಾರ ಎಲ್ಮರ್‌ನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಒಂದು ಕೆಲಸ, ಬರಲಿರುವ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಹಬ್ಬ ಈ ಮನೋಹರ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಈ ನಾಟಕ ನೋರಾಳ ಗೃಹ ತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಎ. ಆನಂದ ರಾಯರು ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ರೋಮಿಯೋ ಜೂಲಿಯಟ್ ನಾಟಕವನ್ನು ರಾಮವರ್ಮ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊರಣ ಮೂಲದ್ದೆ ಆಗಿದೆ. ಪಾತ್ರಗಳ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಭಾರತೀಯ ರೂಪ ತಳೆದಿದೆ. ಕಥೆಯು ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರಗಳ ಹೆಸರು ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಭಾರತೀಕರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಮೂಲದ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರವಾಗುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಆನಂದರಾಯರೇ ಮೂಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಬಾಲುರಾವ್, ಶಾ. (ಸಂ.). (2015). ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.

- ಧಾರವಾಡಕರ, ರಾ.ಯ. (1975). ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಉದಯಕಾಲ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
- ಮುನಿರಾಜು ಕೆ. (2018). ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ. ಶುಂಭೆ: ಗ್ರೂಪ್ ಆಫ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜರ್ನಲ್. 1(2), 4-10
- ರಾಮಚಂದ್ರದೇವ. (1993). ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್: ಎರಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ. ಗ್ರಂಥಾವಳಿ
- ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ. (2011). ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಅರುಣೋದಯ. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.
- ತಾರಕೇಶ್ವರ, ವಿ.ಬಿ. (2015). ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ: ನಾಟಕ. ಇನ್. ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ (ಸಂ.). ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು.
- ತಾರಿಣಿ ಶುಭದಾಯಿನಿ. (2020, ಜೂನ್ 6). ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಮೊದಲ ಅನುವಾದಗಳು: ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಲಿದುಕೊಂಡ ದಿರಿಸುಗಳು. <https://www.bookbrahma.com/news/shakespeare-modala-anuvadagalu-kannadake-holidukonda-dirisugalu>
- ಉಷಾ, ಎಂ. (2019). ಕನ್ನಡ ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್‌ಗಳು. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.